

บทบาทการสื่อสารเชิงอวัจนะ ของผู้ประกาศข่าวโทรทัศน์ในปัจจุบัน

นางสาว ศุภลมาน เอี่ยมโอภาส

สถาบันวิทยบริการ

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต

สาขาวิชาวาริชวิทยา ภาควิชาวาริชวิทยาและสื่อสารการแสดง

คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2542

ISBN 974-334-869-7

ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

NONVERBAL COMMUNICATION ROLES OF TELEVISION ANNOUNCERS

Miss Sukolmarn Eamopas

สถาบันวิทยบริการ

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Arts in Speech Communication

Department of Speech communication and Performing Arts

Faculty of Communication Arts

Chulalongkorn University

Academic Year 1999

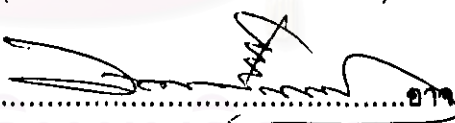
หัวข้อวิทยานิพนธ์ บทบาทการสื่อสารเชิงอวัจนะ ของผู้ประกาศข่าวโทรทัศน์ในปัจจุบัน
โดย นางสาว ศุภลมาน เอี่ยมโสภา
ภาควิชา วาทยวิทยาและสื่อสารการแสดง
อาจารย์ที่ปรึกษา ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ศักดา ปั่นแห่งเพ็ชร
อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กนกศักดิ์ เอี่ยมโสภา

คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้นับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วน
หนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทบริหารธุรกิจ

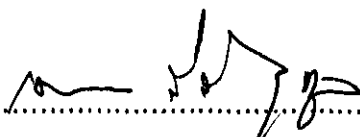

.....คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(รองศาสตราจารย์ จุมพล รอดคำดี)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.....ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ อวยพร พานิช)

.....อาจารย์ที่ปรึกษา
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ศักดา ปั่นแห่งเพ็ชร)

.....อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. กนกศักดิ์ เอี่ยมโสภา)

.....กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ เมตตา วิวัฒน์านุกูล)

ศุกลมาน เอี่ยมโสภาส : บทบาทการสื่อสารเชิงอวัจนะของผู้ประกาศข่าวโทรทัศน์ในปัจจุบัน
(NONVERBAL COMMUNICATION ROLES OF TELEVISION ANNOUNCERS)
อ.ที่ปรึกษา : ผศ.ดร.ศักดิ์ดา บั่นเหน่งเพ็ชร , อ.ที่ปรึกษาร่วม : ผศ.ดร.กนกศักดิ์ เอี่ยมโสภาส ,
75 หน้า , ISBN 974-334-869-7

การวิจัยเรื่องนี้เป็นการศึกษา เพื่อให้ทราบความคิดเห็นจากผู้ชม เกี่ยวกับการสื่อสารเชิงอวัจนะในลักษณะต่างๆ ของผู้ประกาศข่าวโทรทัศน์ ว่าผลต่อความเชื่อถือ และติดตามการรายงานข่าวหรือไม่ โดยใช้วิธีการวิจัยเชิงทดลอง จากกลุ่มตัวอย่างจำนวน 30 คน

จากผลการวิจัย พบว่า ผู้ชมข่าวโทรทัศน์ให้ความสำคัญกับลักษณะการสื่อสารเชิงอวัจนะ ที่เกี่ยวกับการอ่านออกเสียง น้ำเสียง และการสบตากับผู้ชมมากที่สุด ซึ่งจะทำให้ผู้ชมเชื่อถือและติดตามการรายงานข่าวของผู้ประกาศข่าว ส่วนในด้านอื่นๆ เช่น ลีลาท่าทาง บุคลิกของผู้ประกาศข่าว และการแต่งกายเป็นเรื่องรองลงมา

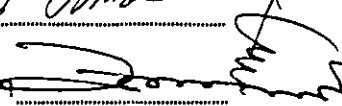
นอกจากนั้นยังพบว่า เมื่อปรับท่วงท่าของข่าวเปลี่ยนไป ลักษณะทางอวัจนภาษาที่มีอิทธิพลต่อการติดตามข่าวของผู้ชมยังคงเป็น การอ่านออกเสียง น้ำเสียงในการอ่าน และการสบตากับผู้ชมมากที่สุด

ภาควิชา วาทวิทยาและสื่อสารการแสดง

สาขาวิชา วาทวิทยา

ปีการศึกษา 2542

ลายมือชื่อนิสิต

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

4185151328 : MAJOR SPEECH COMMUNICATION

KEYWORD : NONVERBAL COMMUNICATION ,ANNOUNCER

SUKOLMARN EAMOPAS : NONVERBAL COMMUNICATION ROLES OF
TELEVISION ANNOUNCERS) THESIS ADVISOR : ASSI.PROF.SAKDA

PANNENGPETCH,Ph.D. THESIS CO.ADVISOR : ASIS.PROF.KANOKSAK
EAMOPAS ,75 pp. ISBN 974-334-869-7

This research aimed to study opinion of television viewers on different aspects of non-verbal communication for television announcers.The study was survey and semi-experimental research using 30 people as experimental samples.

Research results showed that reading style, reading tone and eye contact were the most important characteristics among different aspects of non-verble communication. Characteristic of announcers and dressing had lower degree of influence.

Furthermore,the study showed that when news changed from one type to another, eg. Political news, business news, and sport new, non-verbal communication characteristics affecting viewers were still unchanged. These characteristics were style of reading, reading tone and eye contact.

ภาควิชา วาทวิทยาและสื่อสารการแสดง

สาขาวิชา วาทวิทยา

ปีการศึกษา 2542

ลายมือชื่อนิสิต

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์นี้สำเร็จลุล่วงได้ด้วยดี เนื่องจากผู้วิจัยได้รับการถ่ายทอดความรู้จากคณาจารย์ในภาควิชาวาทวิทยาและสื่อสารการแสดง คณะนิเทศศาสตร์เป็นอย่างดี ซึ่งผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณทุกท่านไว้ ณ ที่นี้

ขอกราบขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ศักดา ปั้นเหม่งเพ็ชร อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ที่ได้เอาใจใส่ แนะนำ แก้ไขปัญหาต่าง ๆ ในการวิจัยมาโดยตลอด ขอกราบขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กนกศักดิ์ เอี่ยมโอภาส อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม ที่ได้ให้คำแนะนำต่าง ๆ ในด้านการวิจัยเชิงทดลอง และการวิเคราะห์ทางสถิติเป็นอย่างดี นอกจากนี้ขอกราบขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ อวยพร พานิช และรองศาสตราจารย์ เมตตา วิวัฒน์านุกูล ที่ได้ให้เกียรติเป็นกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์และสอบวิทยานิพนธ์ และได้ช่วยเหลือ แนะนำในวิชาการที่เกี่ยวข้องมาโดยตลอด

ขอกราบขอบพระคุณอีกครั้งสำหรับผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กนกศักดิ์ เอี่ยมโอภาส ที่ได้ให้คำแนะนำในทางวิชาการ และให้ทุนการศึกษามาตลอดจนสำเร็จการศึกษา

นอกจากนั้นขอขอบคุณนายอนุสรณ์ ขวณศิริมงคล ที่ให้ความช่วยเหลือในด้านต่างๆ และเป็นกำลังใจที่ดีให้กับผู้วิจัยมาตลอดการศึกษา อีกทั้งขอขอบคุณเพื่อนๆ ในภาควิชาฯ ทั้ง 17 คน ที่ได้ช่วยเหลือซึ่งกันและกันมา โดยเฉพาะอย่างยิ่งนางสาววิณี เที่ยงเถียร เพื่อนสนิทที่คอยช่วยเหลือและให้กำลังใจเสมอมา

สุดท้ายขอกราบขอบพระคุณ คุณพ่อ คุณแม่ ที่ให้การสนับสนุนทุกด้านมาโดยตลอด และขอขอบคุณกำลังใจที่ดีที่ได้รับจากคุณอา คุณย่า และน้องสาวมาตลอดการศึกษา รวมทั้งบุคคลอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัยในครั้งนี้ ซึ่งไม่สามารถระบุชื่อได้หมดในหน้ากระดาษนี้ ผู้วิจัยขอขอบพระคุณไว้ ณ โอกาสนี้

ศุกลมาน เอี่ยมโอภาส

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ฅ
บทที่	
1 บทนำ.....	1
ที่มาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	3
ปัญหานำวิจัย.....	3
ขอบเขตการวิจัย.....	4
นิยามศัพท์.....	4
ประโยชน์ของการวิจัย.....	5
2 แนวความคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	6
แนวความคิดเกี่ยวกับอวัจนภาษา.....	6
แนวความคิดและทฤษฎีการโน้มน้าวใจ.....	13
แนวคิดเกี่ยวกับภาพลักษณ์.....	16
แนวความคิดและงานวิจัยเกี่ยวกับผู้ประกาศข่าว.....	18
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	22
รูปแบบการวิจัย.....	22
กลุ่มตัวอย่าง.....	22
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	23
การทดสอบเครื่องมือในการวิจัย.....	26
วิธีการดำเนินการเก็บข้อมูล.....	26
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	27

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
4 รายงานผลการวิจัย.....	28
5 สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	82
รายการอ้างอิง.....	94
ภาคผนวก.....	97
ประวัติผู้เขียน.....	121

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1 แสดงระดับอายุของกลุ่มตัวอย่าง.....	29
2 แสดงอาชีพของกลุ่มตัวอย่าง.....	30
3 แสดงลักษณะการชมข่าวของกลุ่มตัวอย่าง.....	31
4 แสดงปัจจัยที่ทำให้ติดตามข่าวทางสถานีโทรทัศน์.....	32
5 แสดงความประทับใจและติดตามการรายงานข่าวของผู้ประกาศข่าว.....	33
6 แสดงเหตุผลของกลุ่มตัวอย่างที่ชอบสุทธิพงศ์ ทัดพิทักษ์กุล.....	34
7 แสดงเหตุผลของกลุ่มตัวอย่างที่ชอบพิษณุ นิลกลัด.....	36
8 แสดงเหตุผลของกลุ่มตัวอย่างที่ชอบคันสนีย์ นาคพงศ์.....	37
9 แสดงเหตุผลของกลุ่มตัวอย่างที่ชอบผู้ประกาศข่าวไอทีวี.....	38
10 แสดงช่วงอายุของกลุ่มตัวอย่างที่ชอบสุทธิพงศ์ ทัดพิทักษ์กุล.....	39
11 แสดงอาชีพของกลุ่มตัวอย่างที่ชอบสุทธิพงศ์ ทัดพิทักษ์กุล.....	40
12 แสดงช่วงอายุของกลุ่มตัวอย่างที่ชอบพิษณุ นิลกลัด.....	41
13 แสดงอาชีพของกลุ่มตัวอย่างที่ชอบพิษณุ นิลกลัด.....	42
14 แสดงช่วงอายุของกลุ่มตัวอย่างที่ชอบคันสนีย์ นาคพงศ์.....	43
15 แสดงอาชีพของกลุ่มตัวอย่างที่ชอบคันสนีย์ นาคพงศ์.....	44
16 แสดงช่วงอายุ และอาชีพของกลุ่มตัวอย่างที่ชอบผู้ประกาศข่าวไอทีวี.....	45
17 แสดงลักษณะ หรือ คุณสมบัติที่ดีของผู้ประกาศข่าว.....	46
18 แสดงระดับคะแนนลักษณะอวัจนภาษาด้านต่างๆ.....	49
19 แสดงการชมการรายงานข่าวของผู้ประกาศข่าว.....	51
20 แสดงความประทับใจผู้ประกาศข่าวช่อง 3.....	52
21 แสดงเหตุผลที่ประทับใจและติดตามชมผู้ประกาศข่าวช่อง 3	53
22 แสดงเหตุผลที่ประทับใจ แต่ไม่ได้ติดตามชมผู้ประกาศข่าวช่อง 3.....	54
23 แสดงเหตุผลที่ไม่ประทับใจ แต่ติดตามชมผู้ประกาศข่าวช่อง 3.....	54
24 แสดงผลเกี่ยวกับความมีชื่อเสียงของผู้ประกาศข่าว.....	55
25 แสดงเหตุผลของกลุ่มตัวอย่างที่เห็นด้วยกับความมีชื่อเสียง.....	56
26 แสดงเหตุผลของกลุ่มตัวอย่างที่ไม่เห็นด้วยกับความมีชื่อเสียง.....	57
27 แสดงเหตุผลของกลุ่มตัวอย่างที่ไม่แน่ใจกับความมีชื่อเสียง.....	58
28 แสดงผลลักษณะอวัจนภาษาที่ไม่เหมาะสมของช่อง 5 ข่าวทั่วไป.....	59

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
29 แสดงผลลักษณะอวัจนภาษาที่ไม่เหมาะสมของช่อง 5 ข่าวธุรกิจ.....	61
30 แสดงผลลักษณะอวัจนภาษาที่ไม่เหมาะสมของช่อง 5 ข่าวกีฬา.....	63
31 แสดงผลลักษณะอวัจนภาษาที่ไม่เหมาะสมของข่าวช่อง 11 ข่าวทั่วไป	65
32 แสดงผลลักษณะอวัจนภาษาที่ไม่เหมาะสมของข่าวช่อง 11 ข่าวธุรกิจ.....	67
33 แสดงผลลักษณะอวัจนภาษาที่ไม่เหมาะสมของข่าวช่อง 11 ข่าวกีฬา.....	69
34 แสดงผลลักษณะอวัจนภาษาที่ไม่เหมาะสมของข่าวช่องไอทีวี ข่าวทั่วไป.....	71
35 แสดงผลลักษณะอวัจนภาษาที่ไม่เหมาะสมของข่าวช่องไอทีวี ข่าวธุรกิจ.....	73
36 แสดงผลลักษณะอวัจนภาษาที่ไม่เหมาะสมของข่าวช่องไอทีวี ข่าวกีฬา.....	75
37 แสดงผลการเปรียบเทียบลักษณะอวัจนภาษาที่ไม่เหมาะสมของข่าวทั่วไป	77
38 แสดงผลการเปรียบเทียบลักษณะอวัจนภาษาที่ไม่เหมาะสมของข่าวธุรกิจ.....	79
39 แสดงผลการเปรียบเทียบลักษณะอวัจนภาษาที่ไม่เหมาะสมของข่าวกีฬา.....	80